

Naturvårdsverket

Att: registrator@naturvardsverket.se

Yttrande

Datum 2025-04-03

Klassificering 1.5.2

Dnr RAÄ-2025-1008

Ert datum 2025-02-25

Er beteckning NV-25-004186

Avdelning Kulturmiljöavdelningen

Enhet Enheten för
landskapsutveckling

Esbosamråd om delgeneralplan och vindkraftsprojekt i Kontiovaara, Övertorneå kommun, Finland

Ärendet

Naturvårdsverket har översänt en inbjudan till Esbosamråd angående delgeneralplan för vindkraftparken Kontiovaara i Övertorneå kommun, Finland.

Naturvårdsverket önskar synpunkter på:

- Om det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av projektet och delgeneralplanen
- Avgränsningen av miljökonsekvenser, och hälsa, av projektet som kan beröra Sverige
- De föreslagna programmen för miljökonsekvensbedömning

Bakgrund

Det planerade vindkraftsområdet kommer att ligga i Harjunkturpiområdet i Torneå, cirka 9 kilometer öster om Övertorneå kommuncentrum och 5 kilometer från riksgränsen mellan Sverige och Finland. Högst 30 vindkraftverk planeras i området. Planområdets areal är cirka 3 670 hektar och området består främst av mark som utgör kulturskog och dikade myrar.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet vill framföra följande synpunkter rörande tre aspekter av programmet för vindkraftsprojektet i Kontiovaara, Övertorneå.

- **Den fortsatta medverkan**

Riksantikvarieämbetet anser att det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av vindkraftsprojektet i Kontiovaara. I programmet för miljökonsekvensbedömningen framgår att influensområdet för den planerade vindkraftsparken, som anges ha en radie på 40 kilometer, sträcker sig till den svenska sidan längs Torneälven (sid. 18) och att påverkan på värdefulla

Box 1114
621 22 Visby
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Bankgiro 5052-3620

landscaps- och kulturmiljöobjekt i Sverige kommer att bli konsekvensbedömda (sid. 25).

- **Behov av analys av kulturmiljöobjektens kontextuella värden**

Den bedömningsmetod för att beskriva och analysera konsekvenserna för kulturmiljön, som presenteras i programmet, fokuserar på hur landskapet kommer att påverkas visuellt.

För att Riksantikvarieämbetet ska kunna ta ställning till de gränsöverskridande konsekvenserna för kulturmiljön i Sverige behöver miljökonsekvensbedömningen klargöra om den planerade vindkraftsparken kan komma att ha en negativ effekt på dess samlade värden och i så fall på vilket sätt. Detta innebär att både den visuella påverkan och den kontextuella behöver beskrivas och analyseras. Med kontextuell påverkan avses en påverkan på möjligheten att uppleva och förstå det kulturhistoriska sammanhang som kulturmiljön representerar. Hur förutsättningarna för förståelsen av kulturmiljöobjektens historiska berättelse kan påverkas av projektet behöver inkluderas och metodbeskrivas i programmet för miljökonsekvensbedömningen.

- **Framtagande av HIA för världsarvet Struves meridianbåge**

Programmet redovisar att ett av världsarvet Struves meridianbåges mätpunkter i Finland ligger inom influensområdet för vindkraftsparken. På den svenska sidan ligger även mätpunkten Pärevaara inom influensområdet. Programmet för miljökonsekvensbedömningen behöver kompletteras med sådan information. Etablering av vindkraftverk kan medföra en funktionell påverkan på kulturvärden till exempel genom att bryta visuella samband utanför området som är centrala för upplevelsen och förståelsen av kulturvärdets innehåll. Konsekvenserna av de effekter som redovisas för världsarvet behöver därför preciseras. Riksantikvarieämbetet anser att ansökan bör kompletteras med underlag i enlighet med "[World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context](#)" (World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context (unesco.org)) med bedömningar av hur världsarvet Struves meridianbåge som helhet påverkas av den planerade verksamheten.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa efter föredragning av utredaren Maria Adolfsson. Även enhetschefen Monica Juneheim har varit med om den slutliga handläggningen.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
Länsstyrelsen i Norrbottens län
espoo@naturvardsverket.se